

Lestrarstefna Stóru- Vogaskóla

Lestur – sameiginlegt verkefni heimilis og skóla

Lestur er grunnfærni sem allir þurfa að tileinka sér til þess að geta nýtt upplýsingar, aflað nýrrar þekkingar og notið þeirrar gleði að lesa sér til ánægju.

Yfirleitt gengur nemendum vel að tileinka sér lestur og flestir foreldrar eru vel færir um að styðja barnið við lestrarnámið.

Það er stefna Stóru –Vogaskóla að allir nemendur nái að lesa 80 til 110 atkvæði á mínútu sem fyrst á lestrarferlinum. Til þess að svo megi verða þurfa allir kennarar skólans ásamt foreldrum að stilla saman strengi sína.

Í lestrarkennslunni er áhersla lögð á tæknilestur og þjálfunarlestur.

Tæknilestur – fer fram í skólanum undir leiðsögn kennara. Í tæknilestri er unnið með lestartækni og lestrarlag nemenda.

Þjálfunarlestur er hægt að nálgast á ólíkan hátt en með honum er áhersla lögð á að þjálfarar nemendur í að lesa upphátt og í hljóði sér til gagns og gaman.

Heimalestur – er þjálfunarlestur, þar fer fram dagleg þjálfun í lestri þar sem nemandi les hæfilega þungan texta upphátt fyrir foreldra sína í 15 mínútur á dag. Foreldri fylgist með að rétt sé lesið, hvetur barnið, hrósar og kvittar fyrir lesturinn. Hér er fyrst og fremst verið að æfa það að lesa upphátt án hnökra.

Yndislestur – Er þjálfunarlestur þar sem nemandi les daglega í hljóði heima og í skólanum. Nemandi velur bók í samráði við kennara/foreldra og les sér til ánægju. Yndislestri er ætlað að auka orðaforða nemenda og víkka sjóndeildarhring þeirra. Á meðan nemandi hefur ekki náð tókum á lestri er mikilvægt að foreldrar lesi daglega fyrir hann, ræði efni og útskýri torskilin orð.

Faglestur – Allir nemendur þurfa að geta lesið fyrirmæli og námsbækur sér til gagns og skilnings. Það er hluti af lesskilningi að lesa fyrirmæli og þarf að

æfa þennan þátt sérstaklega í tímum hjá öllum kennurum. Nemendur sem eiga í lestrarvanda þurfa að reiða sig á hljóðbækur og aðstoð foreldra.

Upplýsingalæsi – Þjálfun í að lesa töflur,gröf og skrár. Auglýsingar og annað efni sem ætlað er að hafa áhrif á okkur sem neytendur.

Upplestur – samverur, upplestrarkeppnir, félagalestur. Í upplestri er áhersla lögð á að nemendur lesi hátt og snjallt fyrir hver annan.

Lestraraðferðir og áherslur

Í upphafi lestrarkennslunnar er **hljóðaaðferðin** lögð til grundvallar. Unnið er með umskráningu (hljóðkerfisvitund), lesfimi,orðaforða og lesskilning. Í hverjum árgangi er unnið út frá getu og þörfum hvers barns.

Pals - þör að læra saman – lestrarþjálfunaraðferð sem notuð er frá og með 2.bekk. Nemendur fara á 2x6 vikna eða 2x4vikna (fer eftir fjölda skipta á viku),námskeið á vetri undir stjórn umsjónarkennara. Kennarar vinna með forspá og endursögn frá og með 3.bekk.

Yndislestur – Nemendur og **kennarar** lesa einstaklingslega í bókasafnsbókum eða öðrum valbókum í 10-15 mínútur í senn í upphafi skóladags hjá umsjónarkennara a.m.k. 3var sinnum í viku. **Ekki skal nota þessar 10-15 mínútur til að hlusta á nemendur lesa heimalestur.** Barn sem sér samnemendur, kennara og foreldra skemmta sér yfir bók, fær þau skilaboð að bækur séu skemmtilegar.

Upplestur –Nemendur fá tækifæri til að lesa eigin texta upphátt fyrir félagana. Þau hlusta á lestur framhaldssögu og vandaðan upplestur af diskum eða hljóðskrárm.

Orð af orði er hluti af lestrarstefnu skólans. Með þessari nálgun er leitast við að styrkja orðaforða og málskilning nemdna, þjálfu sundurgreiningu orða, vinna með texta og afla upplýsinga úr textum.

Orðaforði og málskilningur – Texti sem nemendum er ókunnugur er orðtekinn og orð og orðtök skýrð. Í tengslum við þessa vinnu má einnig þjálfu ritun nýrra orða.

Upplýsingalæsi- Gröf, töflur,dagskrár, auglýsingar, ferðaáætlanir o.s.frv.

Lestrarpróf- Hraðapróf eru lögð fyrir frá og með 1.bekk. Talin eru atkvæði lesin á mínútu, eftir að nemandi hefur náð því að lesa 200 atkvæði á mínútu (tekur hann framsagnarpróf). Skólinn notar matstækið Lesferill sem gefið er út af Menntamálastofnun. Lesferli er ætlað að meta grunnþætti læsis s.s. lesfimi, lesskilning, ritun, orðaforða og málskilning. Lestrarprófin sem nýtt eru við lestrarprófun í skólanum eru: stöðluð lesfimirpróf, nefnuhraðapróf ásamt orðaforða- og orðleysuprófi.

Lestur og ritun- Tengsl lesturs og ritunar eru óumdeilanleg. Á yngsta stigi er notast við aðferðina u.þ.b. 4 orð á dag lesin (af foreldri/forráðamanni) og rituð heima í þar til gerða bók.

Flokkun lestrarefnis-Til hægðarauka fyrir kennara er námsefni flokkað miðað við námsár nemenda. Einnig eru sett fram lestrarviðmið hvers árgangs ásamt skimunum og úrræðum ef lestrarviðmið nást ekki og/eða nemandi nær meiri færni en lestrarviðmið gera ráð fyrir.

Tímasetning lestrarprófa og skimana, ásamt lestrarviðmiðum

1.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur skv. námsgagnastofnun	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur í samvinnu við bókasafnsfræðing.	1. Listin að lesa og skrifa	Lestrarlandið Við lesum A (til upprifjunar)	Verkefni skv. handbók Leið til læsis. Í tengslum við niðurstöður Lesferils.

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
Ág/sept	Stafakönnun, bókstafir hljóð og tenging.	Hljóðgreining
Október		Læsissskimun – Lesferill
Janúar	Lesfimirpróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Maí	Lesfimirpróf	Lesfimi

Viðmið í lestri:

1.bekkur	Atkvæði mínútu	á	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	0-10		4x	
Janúar	5 - 40		3x	23
vor	20-50		3x	53

2.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur skv. námsgagnastofnun	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur valdar í samvinnu við bókasafnsfræðing.	1.flokkur, 2, 3, 4, o.sfrv.	Alli Nalli Við lesum B Bras og þras á Bunulæk +vinnubækur	Stundaskrár matseðlar

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
Ág/Sept	Lesfimiþróf frá vori (Lesferill?)	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi Mögulegt að endurtaka þætti frá águst/sept.
Maí	Lesfimiþróf	Lesfimi

Viðmið í lestri:

2.bekkur	Atkvæði mínútu	á	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	20-50		3 x	51
Janúar	50-80		2x	72
vor	80 - 110		2x	89

3.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur skv. námsgagnastofnun	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur valdar í samvinnu við bókasafnsfræðing	1, 2, 3, 4, 5, 6, o.frv.	Labbi pabbakútur Einn í óbyggðum Lesum saman Iðnir krakkar Ævintýri í Ingólfsfjalli	Orðaforði Lesskilningur Æfingatöflur Rútuferðir Lestrarkassinn

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
Ág/Sept	Lesfimiþróf frá vorinu áður	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Október	Lesskilningur	Orðarún 1
Janúar	Lesfimiþróf	Logos Lesfimi, (má endurtaka aðra þætti)
mars		Orðarún 2
Maí	Lesfimiþróf	Lesfimi

Viðmið í lestri:

3.bekkur	Atkvæði á mínútu	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	80-110	2x	71
Janúar	110-140	1x	92
vor	140-170	1x	107

4.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur skv. námsgagnastofnun	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur Valdar í samráði við bókasafnsfræðing og eftir áhugasviði nemenda.	Allir flokkar bókasafnsbækur	Lesum meira saman Kóngar í ríki sínu Danski draugurinn Hundakúnstir	Litla upplestrarkeppnin. Orðaforði Lesskilningur Súlurit Lestrarkassinn Forspá

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun
Ágúst/sept	Lesfimipróf frá vorinu áður	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Október	Lesskilningur	Orðarún 1 Lesfimi
Janúar	Lesfimipróf	Lesfimi,(má endurtaka aðra þætti: sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði).
Mars		Orðarún 2
Maí	Lesfimipróf	Lesfimi

Viðmið í lestri:

4.bekkur	Atkvæði á mínútu	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	110-140	1-2x	94
Janúar	140-170	1x	112
vor	170 – framsagnar mat	1x	123

5.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur skv. námsgagnastofnun	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur Valdar í samráði við bókasafnsfræðing og eftir áhugasviði nemenda.	Allir flokkar bókasafnsbækur	Litlu landnemarnir Leitin að haferninum Sprelligosar Benjamín dúfa (Vanda málið, valdir textar-endurskoða Ath. Orðspor 1)	Orðaforði Lesskilningur Lestrarkassinn Forspá

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	skimun
Ágúst/Sept	Lesfimiþróf frá vorinu áður	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Október	Lesskilningur	Orðarún 1
Janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, (má endurtaka þætti: sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Mars		Orðarún 2
Maí	Lesfimiþróf	Lesfimi

*Viðmið í lestri:

5.bekkur	Atkvæði á mínútu	Hversu oft lesið heima	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	140-170	1x	110
Janúar	170	1x	127
vor	221 – framsagnar mat	1x	139

*Ef nemandi er undir viðmiði les hann oft og nýtir sér hljóðbækur

6.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur Valdar í samráði við bókasafnsfræðing og eftir áhugasviði nemenda.		Ævintýri Munchausen Vélmennið í grasinu Vanda málið Ath. Orðspor 2	Orðaforði Lesskilningur Lestrarkassinn Framsögn

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	skimun
Ágúst/Sept.	Lesfimiþróf frá vorinu áður	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Október		Orðarún 1 - Logos
Janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, má endurtaka þætti: sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Mars		Orðarún 2
Maí	Lesfimiþróf	Lesfimi

*Viðmið í lestri:

6.bekkur	Atkvæði á mínútu	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	170- 230	127
Janúar	170 -	140
vor	230	150

*Ef nemandi er undir viðmiði les hann oftar og nýtir sér hljóðbækur

7.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur Valdar í samráði við bókasafnsfræðing og eftir áhugasviði nemenda.		Gúlliver Róbinson Krúsó Vanda málið Ath. Orðspor 3	Ljóð Orðaforði Lesskilningur Stóra upplestrarkeppnin

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	skimun
Ágúst/Sept.	Lesfimiþróf frá vorinu áður	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Október		Orðarún 1
Janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, (má endurtaka þætti: sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði).
Mars		Orðarún 2
Maí	Lesfimiþróf	Lesfimi

*Viðmið í lestri:

7.bekkur	Atkvæði á mínútu	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	230	128
Janúar	300	136
vor	300+	150

- Ef nemandi er undir viðmiði les hann oft og nýtir sér hljóðbækur

8.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur Valdar í samráði við kennara og bókasafnsfræðing og áhugasviði nemenda.	Smábækur Námsgagnastofnunar	Gegnum holt og hæðir Laxdæla Tungutak 1 - lestextar	Ljóð Orðaforði lesskilningur

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	skimun
Ágúst/Sept.	Lesfimiþróf frá vorinu áður	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
Október		Orðarún 1
Janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi,(má endurtaka þætti:

		sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.)
Mars		Orðarún 2
Maí	Lesfimiþróf	Lesfimi

*Viðmið í lestri:

8.bekkur	Atkvæði á mínútu	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	301-350 atkv./mín.	133
Janúar	350 + atkv./mín.	146
vor	350 + atkv./mín.	151

- Ef nemandi er undir viðmiði les hann oftar og nýtir sér hljóðbækur

9.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur Valdar í samráði við kennara og bókasafnsfræðing og áhugasviði nemenda.	Smábækur Námsgagnastofnunar	Með fjaðra bliki Hrafnelssaga Tungutak 2 - lestextar	Ljóð Orðaforði lesskilningur

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	skimun
Ágúst/September	Lesfimiþróf frá vorinu áður	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
október	Lesskilningsþróf	Logos Lesskilningur
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, (má endurtaka þætti: sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði).
mars	Lesskilningsþróf	lesskilningur
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi

*Viðmið í lestri:

9.bekkur	Atkvæði á mínútu	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	301- 350 atkv./mín.	135
janúar	350 + atkv./mín.	150
vor	350 + atkv./mín.	155

- Ef nemandi er undir viðmiði les hann oft og nýtir sér hljóðbækur

10.Námsár:

Lestrarbækur	Flokkur	Grunnbækur	Annað
Bókasafnsbækur Valdar í samráði við kennara bókasafnsfræðing og áhugasviði nemenda.	Smábækur Námsgagnastofnunar	Grettissaga Tungutak 3 - lestextar	Ljóð Orðaforði lesskilningur

Kannanir og skimanir

Fyrirlögn	Könnun	Skimun/Próf
Ágúst/September	Lesfimiþróf	Samræmt könnunarþróf
janúar	Lesfimiþróf	Lesfimi, sjónrænn orðaforði, orðleysur og nefnuhraði.
mars	Lesskilningsþróf	Lesskilningur
maí	Lesfimiþróf	Lesfimi

*Viðmið í lestri:

10.bekkur	Atkvæði á mínútu	Orð á mínútu í aldursvarandi texta
haust	301- 350 atkv./mín.	150
janúar	350 + atkv./mín.	155
vor	350 + atkv./mín.	160

- Ef nemandi er undir viðmiði les hann oft og nýtir sér hljóðbækur

Hvað ef nemandi nær ekki lestrarviðmiði?

Það er stefna Stóru –Vogaskóla að grípa til snemmtækrar íhlutunar hjá nemendum sem samkvæmt skimunum „Leið til læsis“, lenda í áhættuhópi 1,2 eða 3. Gert er ráð fyrir að 12% árgangs lendi í áhættuhópnum. Reynslan innan skólans sýnir nánast algjöra fylgni á milli þeirra barna sem greinast í áhættu hópum og þeirra sem ekki ná lestrarviðmiðum í upphafi skólagöngu.

- **1.bekkur-** Í upphafsskimun Lesferils er könnuð stafabekking, hljóðkerfisvitund og málskilningsþættir. Bekkjarkennari fær niðurstöðurnar í hendur og vinnur út frá þeim með bekkinn í ólíkum hópum. Kannað er hvort þau börn sem þurfa talkennslu njóta hennar. Í janúar er kannaður sjónrænn orðaforði. Þau börn sem mælast í áhættuhóp 1. -3. eru skoðuð sérstaklega og fá sérkennslu frá og með áramótum og fyrr ef brýn þörf er á.
- **2.bekkur-** Þeir nemendur sem mælast undir viðmiðum Lesferils fá aukna lestrarþjálfun og vinnu með hljóðkerfisvitund o.fl. hjá sérkennurum. Áhersla á samvinnu við heimili og umsjónarkennara.
- **3-10. bekkur** – Viðbótarþjálfun hjá sérkennurum hjá þeim nemendum sem ekki ná viðmiðum í lestri. Áhersla á samvinnu við heimilin og umsjónarkennara.
- Nemendur sem ekki hafa náð lágmarksviðmiðum í lestri í 3. bekk eða við upphaf 4. bekkjar fara í Logos –lesskimun og nánari greiningu ef þörf krefur. Mikilvægt er að nemendur í lestrarvanda læri að nýta sér hljóðbækur og allt tiltækt hjálparefni.
- Nemendur í lestrarvanda þurfa meiri og markvissari lestrarþjálfun en aðrir. Nemandi sem er greindur með dyslexíu er **ekki** undanþeginn lestri. Hins vegar á hann rétt á að nýta sér hljóðbækur. Mikilvægt er að foreldrar þessara nemenda styðji á öflugan hátt við börnin með því að lesa fyrir þau texta og ræða við þau um inntak efnis.

Samvinna grunnskóla og leikskóla

Í nokkur ár hefur það tíðkast að skólahópur leikskólans heimsæki Stóru-Vogaskóla, skoði skólahúsnæðið og sitji tíma hjá 1. bekk í einn dag. Ákveðið er að auka þetta samstarf með fundum lestrarkennara og leikskólakennara. Hugmyndin er að þessir hópar ræði saman um starfshætti og vinnubrögð og hvernig þessar tvær stofnanir geta samhæft sig til að koma betur til móts við þarfir nemenda.